GGD Zaanstreek-Waterland

Kadernota 2025

Definitief Concept: 04-03-2024

Inhoud

Inhoud 2
Inleiding 3
1. Wat doet de GGD, vertaling per programma 4
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren 4
Programma 2: Infectieziektebestrijding 5
Programma 3: Jeugdgezondheidszorg 6
Programma 4: Meldpunt en Adviespunt Bijzondere Zorg (MABZ) 8
Programma 5: Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis 8
Programma 6: Toezicht 9
Programma 7: Veilig Thuis (VT) 9
Programma 8: Contracttaken 9
Overhead 9
2. De financiële kaders en uitgangspunten en meerjarenperspectief Gemeenschappelijke regeling 11
2.1 De financiële uitgangspunten 11
2.2 Geprognosticeerd financieel meerjarenperspectief 12
2.3 Geprognosticeerde deelnemersbijdrage 13
2.4 Toelichting financiering overige programma's 14

CONCEPT

Inleiding

Hierbij bieden wij u de kadernota 2025 van GGD Zaanstreek-Waterland aan. De kadernota vormt de opmaat voor de programmabegroting 2025. Op hoofdlijnen worden de nieuwe inhoudelijke en financiële ontwikkelingen geschetst binnen de taken die van invloed zijn op de taakuitoefening van de GGD binnen de gemeenschappelijke regeling (GR).

In 2024 wordt het traject GGD 3.0 afgerond. De opbrengst van dit traject loopt langs drie sporen:

1. Regionale visie op gezondheid
2. Financiën
3. Governance & organisatie

Voorjaar 2023 is de regionale visie op gezondheid vastgesteld door het algemeen bestuur. De GGD geeft uitvoering aan de regionale visie aan de hand van 5 strategische lijnen:

1. Inzetten op verbeteren leefstijl als belangrijke bijdrage aan de gezondheid van inwoners
2. Gezondheidsachterstanden verkleinen met daarin een focus op kinderen
3. Meer structurele aandacht voor gezondheid en veiligheid in de fysieke en sociale leefomgeving
4. Inzetten op verlagen van de druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
5. Vitaal ouder worden - wie gezond is ook gezond houden

De financiën en de wijze van begroten en verantwoorden is inzichtelijk gemaakt en wordt doorgevoerd vanaf 2024. Om meer inzicht te geven welke diensten de GGD voor de gemeenten en hun inwoners uitvoert is in najaar 2023 een dienstenoverzicht gepresenteerd. Het dienstenoverzicht is opgebouwd aan de hand van de programma begroting, waarbij ook een verbinding wordt gemaakt met de strategische lijnen uit de regiovisie.

De governancestructuur is uitgewerkt en beschrijft op welke wijze de bestuurders, ambtenaren en GGD met elkaar samenwerken en hoe de besluitvorming verloopt. De verwachting is dat de governance structuur op korte termijn wordt vastgesteld. Per juli 2022 is de wet op de gemeenschappelijk regeling gewijzigd. Het afgelopen jaar hebben de gemeente en GGD gezamenlijk gewerkt aan de aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling. De nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt naar verwachting in het voorjaar 2024 vastgesteld in het Algemeen Bestuur.

De kadernota 2025 en de begroting 2025 worden aan de hand van 8 programma's opgebouwd. Aan de 4 pijlers van het ministerie van VWS (Monitoren, signaleren, adviseren; Gezondheidsbescherming; Crisisbeheersing; Toezicht) zijn toegevoegd: Jeugdgezondheidszorg, Meldpunt en Adviespunt Bijzondere Zorg, Veilig Thuis en contracttaken.
Overhead en de deelnemersbijdrage worden apart opgenomen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Algemeen Bestuur GGD Zaanstreek-Waterland

CONCEPT

1. Wat doet de GGD, vertaling per programma

Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren

De GGD adviseert de gemeenten over hun beleid op het gebied van gezondheidspreventie, -bevordering en –bescherming. Daartoe behoort het monitoren en signaleren van gezondheidsrisico's. We adviseren op basis van breed beschikbare gegevens, onder andere uit eigen onderzoek. De GGD is kenniscentrum voor onderzoek en brengt gezondheidsproblematiek op wijk-/buurtniveau in kaart, adviseert over effectieve aanpak, participeert in beleidsnetwerken en legt verbinding tussen partijen.

Onder dit programma vallen de taakvelden epidemiologie, beleid, gezondheidsbevordering en medische milieukunde. De GGD werkt volgens de preventiecyclus. De GGD beoogt het beleid en de preventieactiviteiten zo veel mogelijk te baseren op landelijk en regionaal onderzoek en signalen vanuit de praktijk.

Landelijke nota Gezondheidsbeleid en regiovisie Zaanstreek-Waterland
In 2020 is de landelijke nota Gezondheidsbeleid 2020-2024, die elke vier jaar verschijnt, verschenen. Deze landelijke nota geeft richting aan het gemeentelijk gezondheidsbeleid. De regionale visie Samenwerken aan gezondheid (januari 2023) is mede gebaseerd op de opgaven uit de landelijk nota gezondheidsbeleid. In 2025 zal de volgende landelijke gezondheidsnota verschijnen. Eventuele nieuwe landelijke speerpunten worden in 2025 verder vertaald.

Gezond en actief Leven Akkoord (GALA) pdf (overheid.nl) en samenhang met Integraal Zorg Akkoord (IZA) integraal-zorg-akkoord (3).pdf
Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is sinds februari 2023 van kracht. Het akkoord omvat zes doelen voor het bereiken van een gezonde generatie in 2040:

- terugdringen gezondheidsachterstanden, (waaronder Kansrijke Start)
- een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- het versterken van (de verbinding met) de sociale basis een gezonde leefstijl
- versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- vitaal ouder worden
- domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur: Bouwstenen regionale preventie- infrastructuur en inrichting van vijf ketenaanpakken.

Met het werken aan de GALA doelen, wordt ook bijgedragen aan de doelstellingen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA). Afspraken binnen het IZA zijn erop gericht om de zorg in de toekomst voor alle groepen in de samenleving goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA zijn acht speerpunten, waaronder 'regionale samenwerking', 'samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en GGZ' en 'gezond leven en preventie'. In de ontwikkeling van de regionale preventiestructuur en de verschillende ketenaanpakken komen de doelstellingen uit het IZA en GALA samen.
De grote gemene deler bij de vijf verschillende ketenaanpakken is dat voor iedere ketenaanpak een regionale, domein-overstijgende samenwerking dient plaats te vinden tussen het sociale domein en het zorgdomein, de regionale preventie-infrastructuur. In 2023 worden per gemeente de GALA-doelstellingen en thema's uitgewerkt naar lokaal beleid. Uit de lokale plannen worden regionale acties gedistilleerd, die met elkaar input geven voor een uitvoeringsplan van de regionale visie op gezondheid. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de gevolgen voor 2025 zijn.

Gezondheidssituatie in de regio
De GGD voert, conform landelijke afspraken gezondheidsmonitoronderzoek uit. Op basis van de analyse van data, beschrijft de GGD de gezondheidssituatie in de regio. De resultaten worden vervolgens in iedere gemeente gepresenteerd. Mede hierop baseren de gemeenten het gezondheidsbeleid en worden preventie-activiteiten ontwikkeld of aangescherpt. In 2024 komen de resultaten beschikbaar van de gezondheidsmonitor Jeugd (leeftijdsgrenzen) en de jong volwassenenmonitor (16-25 jaar). Deze resultaten leveren input aan de preventieactiviteiten 2025.
In 2024 worden de monitors kind en volwassenen en ouderen uitgevoerd. De resultaten komen in de loop van 2025 beschikbaar.

CONCEPT

Omgevingswet
De GGD wil bevorderen dat gezondheid in een vroeg stadium wordt meegewogen in omgevingsvisies en ruimtelijke plannen van gemeenten omdat dat de beste garanties biedt voor gezondheidswinst (beter dan achteraf repareren). De Omgevingswet, in 2024 ingaat, beoogt een meer samenhangende afweging van belangen en een verbetering van de fysieke leefomgeving. De komst van de Omgevingswet stimuleert dat medewerkers vanuit de beleidsterreinen gezondheid en ruimtelijk ordening gezamenlijk nieuwe duurzame oplossingen ontwikkelen. De ambitie van de Rijksoverheid is om op langere termijn te komen tot een leefomgeving die een positieve invloed heeft op de gezondheid en gezond gedrag stimuleert. Deze ontwikkeling leidt waarschijnlijk tot een toenemende vraag om advies. De GGD kijkt op welke wijze hieraan tegemoet kan worden gekomen.
De GGD werkt nauw samen met twee Omgevingsdiensten: regio Noordzeekanaalgebied (Zaanstad) en regio IJmond (overige gemeenten). Vanuit de omgevingsdiensten wordt vormgegeven aan de advisering en vergunningverlening. Hierbij wordt samengewerkt met o.a. de gemeenten, de Veiligheidsregio, het Hoogheemraadschap en provincie. Omdat de regio's voor de uitvoering van de Omgevingswet niet congruent zijn aan de GGD-regio vergt dit een extra investering door de GGD, doordat verschillende overlegvormen tweemaal worden bijgewoond.

Recente ontwikkelingen industrie en gezondheid
De Omgevingsdienst Noordzeekanaal heeft contact gezocht met de GGD in verband met de te verwachtte toename van adviesverzoeken rond gezondheidskundige aspecten van lokale industrie. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) heeft recentelijk onderzoek gedaan naar de wijze waarop burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van soms jarenlange industriële uitstoot. Mede door de bevindingen van dit rapport en de recente landelijke ontwikkelingen gaat steeds meer aandacht uit naar de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). ZZS zijn de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu. Het streven is (ook in Europees verband) om ZZS uit de leefomgeving te weren. De Omgevingswet en onderliggende besluiten stellen daarom regels aan ZZS die kunnen vrijkomen bij bedrijfsmatige activiteiten.
Blootstelling aan industriële stoffen kan schade veroorzaken aan de gezondheid. Dit kan door eenmalige uitstoot of lozing zijn, maar ook door een opeenstapeling van stoffen in de loop van de tijd. Daarvoor keek de Onderzoeksraad naar Tata Steel IJmuiden, Chemours (voorheen Dupont) in Dordrecht en Asfalt Productie Nijmegen (APN). Onderdeel van het onderzoek is in hoeverre rekening wordt gehouden met gezondheidseffecten voor omwonenden bij het toestaan en controleren van langdurige industriële uitstoot en stelt dat het noodzakelijk is om de bescherming van de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies te verbeteren.

Programma 2: Infectieziektebestrijding

De GGD beschermt, bevordert en bewaakt de gezondheid en veiligheid van mensen in de regio. De wet Publieke Gezondheid omschrijft een aantal gezondheid beschermende taken die om specifieke (medische) deskundigheid vragen.
Inleiding Dit programma is gericht op het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van de regio. Hiertoe worden de volgende taken binnen dit programma uitgevoerd: de bestrijding van infectieziekten, (waaronder tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen) en medische milieukunde. Daarnaast voert de afdeling een markttaak uit, te weten reizigersadvisering.

Onder dit programma vallen de taken Infectieziektebestrijding (algemene infectieziektebestrijding, Centrum Seksuele Gezondheid, tbc-bestrijding, technische hygiëne zorg en reizigersadvisering)

Regionale samenwerking Infectieziektebestrijding (IZB)
Met de huidige formatie en schaalgrootte is het niet meer mogelijk om aan alle wettelijke taken te voldoen en de medewerkers bekwaam en bevoegd te houden. Nadat een verkenning naar een functionele samenwerking met GGD Hollands Noorden onvoldoende heeft opgeleverd, is er door AEF in 2023 een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van structurele samenwerking met GGD Amsterdam. GGD Amsterdam staat hier positief tegen over. In 2024 wordt de integratie nader uitgewerkt. Medio 2024 zal bekend worden hoe en wanneer de integratie zal plaats vinden.

CONCEPT

Hoewel dit proces net is gestart is de GGD, vanwege een structureel personeelstekort, genoodzaakt om de taken op het terrein van de algemene infectieziektebestrijding voor een tijdelijk periode waar te laten nemen door de GGD Amsterdam. Artsen en inwoners kunnen voor het melden van een (mogelijke) uitbraak van een infectieziekte en voor vragen over infectieziekten echter nog steeds contact opnemen via de contactgegevens van de GGD Zaanstreek-Waterland. De GGD Amsterdam neemt om dezelfde redenen ook de waarneming op zich van het centrum voor seksuele gezondheid. Infectieziektebestrijding van GGD Zaanstreek-Waterland voert wel de dienstverlening uit voor reizigers, (vermoedens van) tbc-gevallen en voor de coronavaccinaties.

Versterking Infectie ziektebestrijding en pandemische paraatheid (vip)
Door de Corona pandemie is het werkveld van de algemene infectieziektebestrijding volop in ontwikkeling. Het kabinet heeft het vergroten van de pandemische paraatheid tot één van haar speerpunten in het regeerakkoord gemaakt en is er een beleidsagenda Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD 'en opgesteld. In 2023 en 2024 zijn hiervoor specifieke gelden beschikbaar, vooruitlopend op een structurele investering vanuit VWS vanaf 2025. Door de schaalgrootte, de krapte op de arbeidsmarkt en beperkte mogelijkheden tot opleiden kan de GGD Zaanstreek-Waterland minimaal gebruik maken van de vip gelden.

IZB-formatie normeringsonderzoek
In opdracht van het ministerie van VWS heeft onderzoeksbureau AEF begin januari 2023 het eindrapport 'Capaciteit infectieziektebestrijding in beeld' opgeleverd met als doel, samen met veldpartijen, in beeld te brengen wat benodigd is voor structurele versterking van de GGD 'en op het terrein van de infectieziektebestrijding vanaf 2025. In dit onderzoek is ook gekeken naar geleerde lessen uit de COVID-19-periode voor de capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) en organisatie van de reguliere IZB en de paraatheid ervan. Een van de conclusies uit dit onderzoek was dat de bestaande normen en kaders, voor zover aanwezig, veelal verouderd en aan herziening toe waren. Dat bracht AEF tot de aanbeveling om een adequate formatienormering IZB uit te werken. Naar aanleiding hiervan heeft GGD GHOR Nederland, namens de GGD 'en, aan onderzoeksbureau Berenschot verzocht om het IZB-formatie normeringsonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek is momenteel nog gaande. Over de uitkomsten van dit onderzoek willen GGD 'en gezamenlijk met gemeenten het gesprek voeren hoe hier een vervolg aan te geven.

Technische hygiëne zorg
Door de Corona pandemie is de aandacht voor de preventie van infectieziekten toegenomen alsmede de technische hygiëne zorg (THZ). Deze THZ-taak beperkt zich tot het toezicht op tatoeage- en piercing shops. Dit wordt gecontinueerd. In het afgelopen jaar is dit uitgebreid naar de locaties voor de opvang van Oekraïners en (crisis)noodopvang asielzoekers.

Programma 3: Jeugdgezondheidszorg

De GGD beschermt, bevordert en bewaakt de gezondheid en veiligheid van mensen in de regio. De wet Publieke Gezondheid omschrijft een aantal gezondheid beschermende taken die om specifieke (medische) deskundigheid vragen. De Jeugdgezondheidszorg ondersteunt ouders, verzorgers en kinderen bij het opvoeden en opgroeien, vanaf de zwangerschap tot 18 jaar.

Flexibel en dichtbij, ieder kind in beeld of in zorg
De missie van de Jeugdgezondheidszorg is de veilige en gezonde ontwikkeling van kinderen (-10 maanden tot 18 jaar) te beschermen, te bewaken en te bevorderen. In de praktijk betekent dit het onderhouden van contact met het kind en/of de ouders, het volgen van de groei en ontwikkeling van het kind en het tijdig signaleren van risico's voor de gezondheid van het kind.

Herijken takenpakket JGZ
In het Algemeen Bestuur van de GGD d.d. 30 oktober 2023 is een herijkt takenpakket JGZ vastgesteld. Het takenpakket JGZ bestaat uit een basispakket, dat in de gehele regio wordt aangeboden, een regionaal pluspakket met de mogelijkheid om lokaal (extra) afspraken te maken. Dit herijkt takenpakket komt voort uit een traject dat in februari 2023 is een gestart waarin samen met de zeven gemeenten het JGZ-pakket is bekeken. In dit proces is gekeken naar de inhoud, het belang en

de samenhang van de verschillende producten binnen de JGZ. Hierbij is de regionale visie op gezondheid gebruikt als inhoudelijke basis. Deze visie is gecombineerd met de deskundigheid van de GGD op het gebied van JGZ, het Landelijk Professioneel Kader en de wetgeving en omgevormd tot passende uitgangspunten. Belangrijke uitgangspunten die hierbij zijn gehanteerd zijn: normaliseren, flexibiliteit, samenwerking en differentiëren.

Aanleiding voor het herijken van het takenpakket JGZ was het proces GGD 3.0 waaruit bleek dat een zeer versnipperd takenpakket JGZ bestond waardoor lastig in te spelen was op situaties die zich voordeden. Uit GGD 3.0 bleek ook dat sprake was van een bewerkelijk P&C proces, geen eenduidige werkwijze voor contractafspraken met gemeenten en een bewerkelijk verantwoordingsproces van contracttaken. In de praktijk betekende dit dat op momenten van afschalen de consequenties moeilijk over de regio te verdelen waren.

Met dit takenpakket heeft de GGD samen met gemeenten een inzichtelijk, uitlegbaar en stuurbaar pakket gemaakt. Dit takenpakket vormt een eerste stap naar een flexibelere JGZ met raakvlakken in het sociaal domein en doorlopende samenwerking met gemeenten. Dit herijkt takenpakket vormt een mooie basis voor 2025 met als belangrijk vervolg dat GGD en gemeenten doorlopend met elkaar evalueren en bijsturen. De GGD kan zo samen met gemeenten in de toekomst flexibeler inspelen op veranderingen in financiering, crisissen, de inwoner en de maatschappelijke behoefte. Het totaalbedrag van het takenpakket JGZ blijft nagenoeg gelijk, door de vaststelling van dit pakket vindt er wel een verschuiving van kosten tussen de gemeenten onderling plaats.

In deze kadernota is het voorstel opgenomen zoals het in oktober vastgesteld is door het Algemeen Bestuur. In dit voorstel is een aantal ontwikkelopdrachten vastgesteld die mogelijk later nog een effect hebben. De ontwikkelopdrachten kwamen voort uit een aantal dilemma's dat overbleef en nog verdere uitwerking verdiende. De ontwikkelopdrachten worden gedurende 2024 verder uitgewerkt door de werkgroep JGZ en verwerkt in het takenpakket. De financiële consequenties hiervan worden na afronding verwerkt in het dan eerstvolgend P&C product.

Groeiend aantal leerlingen
Het aantal basisschoolleerlingen stijgt in de komende jaren flink in de meeste gemeenten van regio Zaanstreek-Waterland.
Deze stijging blijkt uit recente schattingen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). In Noord-Holland zijn maar vier plaatsen waar het aantal basisschoolleerlingen daalt. Dat zijn onder meer Oostzaan en Landsmeer. Naast Wormerland (700) stijgt het aantal leerlingen ook enorm in Zaanstad (met 2823) en Purmerend (1298). Voor het leerlingenbestand van de middelbare scholen in de regio verandert er in de komende jaren minder dan voor de basisscholen. Purmerend krijgt naar verwachting te maken met enkele honderden leerlingen meer, in Zaanstad meer dan 1500 extra middelbare scholieren. In Edam-Volendam daalt het aantal met 61. Bovenstaande heeft op basis van de huidige prognoses gevolgen voor de JGZ-capaciteit. Op deze stijging zullen we inspelen. Het traject "Herijking JGZ" helpt ons daarbij. Meer inzicht in de verschillende activiteiten.

Rijksvaccinatieprogramma
De ontwikkeling van het Rijksvaccinatieprogramma staat niet stil. Er komen nieuwe vaccins op de markt, de kennis over vaccinaties neemt toe en soms komt een nieuwe infectieziekte in beeld. In de komende jaren worden er nieuwe vaccinaties aan het Rijksvaccinatieprogramma toegevoegd.
In 2022 heeft de staatssecretaris van VWS op advies van de Gezondheidsraad besloten om een Rotavirus vaccinatie aan te gaan bieden aan alle pasgeborenen in Nederland. Het streven is om deze vaccinatie in 2024 op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma. Het RVP verwacht in 2024 of 2025 een wijziging van de volgorde van leeftijden toedienen. Het effect hiervan op onze contactmomenten is nog niet bekend.
Sinds 2023 is de Maternale Griep Vaccinatie (MGV) gelegd bij de jeugdgezondheidszorg. Najaar 2023 is het besluit publieke gezondheid gewijzigd vanwege de opname van de maternale kinkhoestvaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma. Daarmee komt de uitvoering van deze vaccinatie vanaf 2024 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten te vallen. Gezien de timing en overlap van doelgroep wordt bekeken of beide vaccinaties gecombineerd gegeven kunnen worden.

CONCEPT

Het ministerie van VWS is de landelijke regisseur van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De uitvoering van het RVP is belegd bij de gemeenten. De gemeente is verplicht de uitvoering te beleggen bij de partij waar ook de JGZ wordt belegd. Het macrobudget wordt van de Rijksbegroting naar het gemeentefonds overgeheveld. Het huidige macrobudget van het RVP is gebaseerd op geïndexeerde resultaten van een onderzoek uit 2016. Het ministerie heeft KPMG de opdracht gegeven voor een kostprijsonderzoek maternale kinkhoestvaccinatie. Geconcludeerd wordt dat het benodigde budget verwerkt dient te worden in het microbudget en overgeheveld moet worden naar de gemeenten. Uitgangspunt is dat gemeenten de vaccinatie kwalitatief verantwoord kunnen uitvoeren.

Programma 4: Meldpunt en Adviespunt Bijzondere Zorg (MABZ)

De GGD beschermt, bevordert en bewaakt de gezondheid en veiligheid van mensen in de regio. De wet Publieke Gezondheid omschrijft een aantal gezondheid beschermende taken die om specifieke (medische) deskundigheid vragen

De GGD helpt mensen in de problemen zijn geraakt, dit kan ook ongevraagde hulp zijn.

Onder dit programma valt Meldpunt en Advies Bijzondere Zorg, als overkoepelende naam voor vroeg signaleringsoverleg, team suïcide preventie, meldpunt onverzekerden en Meldpunt bijzondere zorg. Daarnaast voert MABZ onder meer GGZ in de Wijk uit in meerdere gemeenten, en geeft uitvoering aan de Wet verplichte GGZ. MABZ geeft hiermee vorm aan het netwerkgericht werken en lokaal aanwezig zijn, conform de regiovisie.

De meldplicht aan het meldpunt onverzekerden voor zorgverleners behorende bij de 'Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden' is in 2022 vervallen vanwege het ontbreken van een wettelijke grondslag. GGD GHOR Nederland is met VWS hierover in gesprek. VWS is voornemens om een nieuw artikel toe te voegen aan de Wo 2015, waardoor de GGD-en deze meldingen weer kunnen ontvangen.

Programma 5: Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis

Wettelijk is vastgelegd dat de directeur Publieke Gezondheid bij rampen en crises verantwoordelijk is voor het gezondheidskundig advies aan de burgemeesters. De GGD voert in dit kader taken uit op het terrein van infectieziektebestrijding, medisch milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen.

De GGD heeft haar crisis-aanpak vastgelegd in het crisisplan Publieke Gezondheid. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast. De bedoeling van dit crisisplan is dat de GGD beschikt over een robuuste en transparante crisisorganisatie, die bij alle soorten kleine en grote rampen en crises kan worden ingezet. De afgelopen jaren acteert de GGD niet alleen op acute crises, maar ook op langdurige crisissituaties, zoals aanpak corona, opvang Oekraïners en komst Asielzoekers. Jaarlijks worden de verschillende processen geoefend en de betrokken functionarissen getraind.

Vluchtelingen
Nederland kent al geruime tijd een verhoogde asielinstroom. In de regio zijn meerdere semipermanente opvangvoorzieningen van de Centraal Orgaan Asielzoekers (COA). GGD GHOR Nederland heeft namens de GGD-en een contract afgesloten met de COA voor het leveren van Publieke Gezondheidszorg. Dit contract omvat inzet van infectieziektebestrijding, soa en tbc-bestrijding, technische hygiëne zorg, jeugdgezondheidszorg en gezondheidsvoorlichting.

Naast de tijdelijke voorzieningen van de COA wordt ook een instroom verwacht van vergunninghouders (individuen en gezinnen) in de gemeenten en hun nareizende gezinsleden. Deze personen worden in de gemeente gehuisvest en vallen dan niet meer onder de verantwoordelijkheid van het COA, maar onder die van de betrokken gemeente. Als inwoner van de gemeente is ook voor deze doelgroep publieke gezondheidszorg, uitgevoerd door de GGD beschikbaar. Het is duidelijk dat deze doelgroep meer aandacht vergt dan gebruikelijk.

CONCEPT

Programma 6: Toezicht

De GGD verricht toezichthoudende taken. Het toezicht kan signalerend en beïnvloedend van aard zijn of meer controlerend.

Op basis van wetgeving heeft de GGD een taak in het toezicht op de kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus.

De kosten van de Inspecties Kinderopvang worden gefactureerd aan de gemeenten door middel van een jaarlijks vastgesteld tarief. Dit tarief is gebaseerd op de kostprijs van de afdeling toezicht.

In de afgelopen jaren is mede door corona het wettelijke percentage van 100% inspecties niet gehaald. Het heeft de grootste aandacht van de GGD om zo snel mogelijk weer op het gewenste niveau te komen.

Programma 7: Veilig Thuis (VT)

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis is er niet alleen voor de burgers maar ook voor de professionals, van vertrouwenspersonen op scholen tot fysiotherapeuten.

Dit programma valt (op dit moment) niet onder de deelnemersbijdrage, maar gezien de omvang van deze contracttaak wordt VT als een apart programma gepresenteerd. VT is een taak die alle deelnemende gemeenten sinds 2015 afnemen en zal, afhankelijke van de besluitvorming voorjaar 2024, in 2025 onderdeel gaan vormen van de deelnemersbijdrage. In deze kadernota is Veilig thuis nog niet opgenomen onder de deelnemersbijdrage. Het is gebruikelijk dit pas te doen na definitieve besluitvorming.

Programma 8: Contracttaken

Contracttaken zijn activiteiten die de GGD uitvoert en die geen onderdeel uitmaken van het takkenpakket binnen de deelnemersbijdrage.

Met de gemeenten worden separate afspraken gemaakt over contracttaken. De doelstelling is dat de contracttaken kostendekkend zijn. De omvang en de looptijd van de contracttaken is wisselend. In de begroting 2025 zal zodoende een schatting opgenomen worden van de contracttaken. Alle nieuwe contracttaken zullen worden getoetst aan de regionale visie op gezondheid en de uitvoerbaarheid door de GGD. Tevens zal vooraf bekeken worden of ook andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland geïnteresseerd zijn in deelname in de nieuwe contracttaak.

Overhead

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (definitie overhead BBV).

De presentatie van de overhead is in lijn gebracht met het BBV. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord onder Overhead. Toerekening verloopt via het generieke overheadpercentage, tenzij sprake is van een specifieke kostencomponent die de werkelijke overhead voor die taak substantieel doen afwijken van het generieke percentage.
De overhead wordt berekend als opslag op de berekende loonkosten, waarbij voor de contracttaken uit wordt gegaan van 1.350 declarabele uren en 5% ziekteverzuim.

CONCEPT

Bedrijfsvoering
Voor de jaren 2023-2025 zijn er vanuit de gemeenten zogenaamde IMPULS gelden verstrekt t.b.v. het structureel verbeteren van de bedrijfsvoering.
Begin 2023 is er een begrotingswijzging goedgekeurd waarmee er circa € 3 mln. is beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud van de bedrijfsvoering enigszins op peil te brengen. Er is afgesproken om elk afzonderlijk project door het Algemeen bestuur vooraf te laten goedkeuren. Twee keer per jaar zal er een update worden verzorgd voor de besturen en de gemeenteraden. Voor 2023 zijn de eerste gelden uitgegeven. Circa € 1 mln. In 2024 zullen de projecten verder worden uitgevoerd en zal ook een plan worden gepresenteerd hoe de bedrijfsvoering er na 2025 uit zal moeten zien. In dit plan worden eventuele logische samenwerkingen met de Veiligheidsregio meegenomen.

Huisvesting
Het huidige pand aan het Vurehout te Zaandam is eigendom van de GGD/ 7 gemeenten. In het recente verleden is naar voren gekomen dat, om aan de wettelijke duurzaamheidseisen te voldoen, een ingrijpende verbouwing van het pand noodzakelijk is. Het AB is in December 2023 akkoord gegaan met de business case om de gezamenlijke huisvesting van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) en de GGD Zaanstreek-Waterland te realiseren. Hiermee kunnen de volgende stappen worden gezet is naar Samenwonen. Het pand van de VrZW zal worden verbouwd, zodat er een veilige, gezonde en duurzame werkomgeving ontstaat. De verwachting is dat dit in 2025 is gerealiseerd. Het 'samenwonen' betreft het intrekken van de kantoorfuncties van de GGD bij de VrZW aan het Prins Bernhardplein Zaandam. De publieksfunctie voor de GGD verhuizen naar de Saentoren in Zaandam.
De verbouwing en verhuizing leidt tot een stijging van de huisvestingslasten. Deze zijn separaat weergegeven in deze kadernota.

Communicatie
Voor 2024 staat de vernieuwing van het intranet op de planning. Naast de bouw en implementatie dient er rekening te worden gehouden met de jaarlijkse licentiekosten. Hierin in voorzien in het plan voor de upgrade van de bedrijfsvoering.
Niet alleen de interne communicatie dient verbeterd te worden. Ook de communicatie met de inwoners moet worden geoptimaliseerd. De techniek van onze website ggdzw.nl voorziet onvoldoende in de mogelijkheden om op een efficiënte en dienstverlenende wijze te kunnen voldoen aan de toenemende wet- en regelgeving rond websitebeveiliging en digitale toegankelijkheid. De techniek is simpelweg verouderd. Het is noodzakelijk dat we de website binnen 2 jaar vervangen. Dit project zal starten in 2024 en worden afgerond in 2025.

Risicoanalyse en management
De GGD is gestart met een proces van risicoanalyse en management met als doel om de risico's inzichtelijk te maken en de gevolgen te beperken. Met de risicoanalyse wordt de ernst en kans van mogelijke risico's ingeschat en zo nodig beheersmaatregelen geformuleerd. De mogelijke risico's zijn GGD breed geïnventariseerd en samengevat in een vijftal clusters: politiek/ bestuurlijk, economisch, juridisch, schades en organisatorisch. In het eerste afgeronde assessment zijn de risico's gedefinieerd. Het proces bevindt zich nog in de inventarisatie fase. Nadat het MT van de GGD de definitieve risico's heeft bepaald zal dit de basis vormen voor het toekomstige risicomanagement. In de komende P&C stukken zal dit, nadat dit eerst in daar voor bedoelde gremia is besproken, structureel worden gerapporteerd.

Deelnemersbijdrage
Voor de deelnemersbijdrage 2025 wordt uitgegaan van de definitieve inwonersaantallen op 1 januari 2023 (t-2) en de definitieve inwonersaantallen 0-18 op 1 januari 2023 conform besluit van het Algemeen Bestuur op 13 juli 2017.

De bijdrage Meld- en Adviespunt Bijzondere Zorg wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal meldingen t-2 tot t-4. Op het moment van opstellen van de kadernota 2025, zijn de gegevens van 2023 nog niet beschikbaar. Om tot een geprognotiseerde bijdrage voor het Meld- en Adviespunt per gemeente te komen is de verdeling uit de begroting 2024 aangehouden.
In paragraaf 2.3 zijn de bedragen per gemeente opgenomen.

CONCEPT

2. De financiële kaders en uitgangspunten en meerjarenperspectief Gemeenschappelijke regeling

2.1 De financiële uitgangspunten

In de kadernota worden de financiële uitgangspunten voor de op te stellen programmabegroting 2025-2027 opgenomen en vastgesteld.

De begroting 2025 wordt opgesteld in lijn met het BBV hetgeen conform de cijferopstelling is van de gemeenten. Dit houdt in dat de overhead in een apart programma wordt gepresenteerd en dat de programma's exclusief overhead zijn.
Waarbij overhead als volgt wordt gedefinieerd: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces' (definitie conform Notitie Overhead van de Commissie BBV). Dit is in lijn met de geaccordeerde voorstellen uit de werkgroep Financiën GGD 3.0.

Meerjarenperspectief vastgestelde begroting 2024-2025
In onderstaande tabel is weergeven het totale verloop van de kosten GGD ZW over de jaren 2024 en 2025. In de eerste twee kolommen zijn weergegeven de kosten op basis van het meerjarenperspectief in de vastgestelde begroting 2024. In de laatste kolom zijn weergegeven de kosten inclusief de wijzigingen in deze kadernota 2025. Met als belangrijkste verschuiving de herijking JGZ en de business case "samen sterker". Meer details zijn te vinden in de tabel op pagina 13.

Financieel meerjaren perspectief	Begroting 2024	MJP 2025	kadernota 2025
Begrotingssaldo, vastgesteld op 7 september 2023 (Algemeen Bestuur)	€ 17.460.579	€ 17.556.399	€ 19.285.737
Contracttakenportefeuille	€ 11.037.853	€ 11.510.398	€ 9.698.603
Publieksfunctie uit Businesscase Samen Sterker Zaanstad			€ 224.949
	€ 28.498.432	€ 29.066.797	€ 29.209.289

Meerjarige begroting
De begroting 2024 is meerjarig opgesteld, te weten over de jaren 2024-2027; In deze kadernota worden de gevolgen van de diverse ontwikkelingen toegelicht in paragraaf 2.2. Deze worden in de begroting 2025 binnen de financiële kaders van de vastgestelde kadernota, gedetailleerd uitgewerkt.

Loonkosten
De salarissen worden geraamd op maximale schaal en periodiek. Garantieschalen, toelagen en vervanging bij ziekte worden niet apart in de raming meegenomen.

Business case Samen sterker:
De vastgestelde begroting 2024 is het uitgangspunt in bovenstaande tabel. Voor de jaren 2025-2027 zijn de bedragen uit de business case Samen Sterker opgenomen is de tabel onder paragraaf 2.2

CONCEPT

2.2 Geprognosticeerd financieel meerjarenperspectief

In de volgende tabel is samengevat het financieel meerjarenperspectief weergegeven. Basis hiervoor is de vastgestelde begroting 2024 (onderdeel A), nieuw beleid (B) en de loon- en prijsontwikkeling (C). Eventuele voorstellen worden in samenspraak met de gemeenten ontwikkeld en zo nodig voorgelegd aan het Algemeen bestuur.

	Financieel meerjaren perspectief		2025		2026		2027
A	**Begrotingssaldo, vastgesteld op 7 september 2023 (Algemeen Bestuur)**	**€**	**17.556.399**	**€**	**19.285.737**	**€**	**20.752.532**
	I) Correctie begroting 2025 (Timing verschil)	*€*	*-156.639*	€	-725.000	€	-
	Nieuwe opzet Jeugd						
	Bijdrage Jeugd 2024 oude opzet	€	-8.559.803	€	-	€	-
	Bijdrage Jeugd 2025 nieuwe opzet	€	10.067.630				
	II) Δ Herijking JGZ:	*€*	*1.507.827*	**€**	**-**	**€**	**-**
	Samen sterker business case jaarbedrag	€	-515.115	€	976.212	€	967.055
	Samen sterker business case vorige jaar	€	-	€	515.115	€	-976.212
	III) Samen Sterker (verschil tov vorige jaar)	€	-515.115	€	1.491.327	€	-9.157
B	**Totaal Nieuw beleid**	**€**	**836.073**	**€**	**766.327**	**€**	**-9.157**
	I) Loonindex na cao 2024	*€*	*791.919*	*€*	*600.000*	*€*	*618.000*
	II) Prijsindex	*€*	*101.346*	*€*	*100.468*	*€*	*103.482*
C	**Loon en prijsontwikkeling (LPO)**	**€**	**893.265**	**€**	**700.468**	**€**	**721.482**
	Deelnemersbijdrage	**€**	**19.285.737**	**€**	**20.752.532**	**€**	**21.464.857**

Uitleg bij Financieel meer jaren perspectief

Correctie begroting 2024

Doordat de verschillende analyses steeds op andere tijdstippen hebben plaatsgevonden moesten er een aantal updates plaatvinden om het budget 2024 in de cijfers van 2025 weer up-to-date te krijgen. Deze updates hebben een voordelig effect van € 157 K en hebben betrekking op cao, andere "timing" verschillen en een correctie op de verwerking van de impulsgelden en de business case Samen sterker in 2024.

Herijking JGZ

In 2023 is een pakket en daarbij behorende berekening voor het JGZ-pakket goedgekeurd. Hoewel er een aantal ontwikkelopdrachten zijn die in 2024 moeten worden uitgewerkt, is ervoor gekozen de nieuwe methodiek in deze kadernota te verwerken. Hoewel het totale kostenniveau ongeveer gelijk bleef was er wel een behoorlijke verschuiving per gemeente. Hieronder is weergegeven hoe dit in december aan het algemeen bestuur is gepresenteerd.

CONCEPT

Versie v4	JGZ-doorrekening basis 2024	EUR *1000,--							
		Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zaanstad	Totaal
	Bestaande GR	910	318	241	2.193	438	382	4.077	8.560
	Bestaande contract taken (budget 2024 + 0%)	154	27	70	478	30	102	2.730	3.591
	Scenario huidig :	**1.064**	**345**	**311**	**2.671**	**468**	**484**	**6.807**	**12.151**
	BASIS bottom up	1.071	374	284	2.579	515	449	4.795	10.067
	Resterende contract taken (budget 2024 +0%)	22	21	-	313	26	-	1.624	2.006
	Scenario nieuwe piramide:	**1.093**	**395**	**284**	**2.892**	**541**	**449**	**6.419**	**12.073**
	Effect per gemeente:	**-28**	**-50**	**28**	**-221**	**-73**	**35**	**388**	**78**

Samen sterker
De effecten van de business case Samen sterker" zoals eerdergenoemd in deze kadernota 2025 zijn verwerkt voor de jaren 2025-2027. 2025 geeft een positief effect door de verwachte opbrengst uit de verkoop van het huidige pand aan de Vurehout in Zaandam.

Loonindex
De loonvoet sector overheid uit de CEP-maart 2023 is 5,2%. Dit percentage is gebruikt voor de berekening van de loonindex voor het jaar 2025. De onderhandelingen over de cao 2024 en verder, zijn afgerond. De afspraken zijn bekrachtigd. De cao heeft een looptijd van 15 maanden vanaf 1 januari 2024. Er is afgesproken dat de lonen per 1 januari 2024 zullen stijgen met 4,75% en per 1 oktober met nog eens 1,25%. In de vastgestelde begroting 2024 is rekening gehouden met een stijging van 3%. Dit is onvoldoende om de loonkostenstijging voor 2024 te kunnen dekken. Bij het opstellen van deze kadernota is een herberekening gemaakt van de loonkosten per schaal, met inbegrip van de wijzigingen van de brutolonen in 2024. Hiermee zijn de loonkosten voor 2024 op het niveau van de cao 2024-2025. Om tot de loonkosten voor de kadernota 2025 te komen zijn de herrekende loonkosten 2024 verhoogd met 5,2% zoals de CEP-maart 2023 aangeeft. Voor de jaren 2026 en 2027 is het voor de GGD gebruikelijke gemiddelde percentage verhoging gebruikt van 3%.

Prijsindex
Voor de prijsindex 2025, van de materiële kosten wordt het percentage "prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)" uit de CEP-maart 2023 gehanteerd. Dit percentage komt uit op 3,9%. Van deze 3,9% was reeds 3% opgenomen in het meerjarenperspectief vanuit de begroting 2024. Voor de jaren 2026 en 2027 is het voor de GGD gebruikelijke gemiddelde percentage verhoging gebruikt van 3%.

2.3 Geprognosticeerde deelnemersbijdrage

Onderstaand de geprognosticeerde deelnemersbijdrage voor 2025.

Voor de gemeentelijke bijdrage 2025 wordt uitgegaan van de definitieve inwonersaantallen op 1 januari 2023 (t-2) en de definitieve inwonersaantallen 0-18 op 1 januari 2023 conform besluit van het Algemeen Bestuur op 13 juli 2017. De bijdrage Meld- en Adviespunt bijzondere zorg wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal meldingen t-2 tot t-4. Op het moment van opstellen van de kadernota 2025, zijn de gegevens van 2023 nog niet beschikbaar. Om tot een geprognosticeerde bijdrage voor het Meldpunt en Advies Bijzondere zorg per gemeente te komen is de verdeling uit de begroting 2023 aangehouden.

CONCEPT

Gemeente	Programma MSA	AGZ	JGZ	MABZ	Overhead	Totaal
Edam-Volendam	€ 96.060	€ 116.674	€ 1.167.414	€ 65.997	€ 559.863	€ 2.006.008
Landsmeer	€ 30.587	€ 37.151	€ 416.414	€ 23.249	€ 178.270	€ 685.671
Oostzaan	€ 25.400	€ 30.851	€ 310.916	€ 8.250	€ 148.038	€ 523.454
Purmerend	€ 245.616	€ 298.324	€ 2.857.249	€ 281.612	€ 1.431.519	€ 5.114.320
Waterland	€ 46.015	€ 55.890	€ 562.827	€ 29.249	€ 268.189	€ 962.170
Wormerland	€ 43.410	€ 52.725	€ 498.243	€ 39.373	€ 253.004	€ 886.756
Zaanstad	€ 417.107	€ 506.616	€ 5.249.391	€ 503.227	€ 2.431.017	€ 9.107.359
Totaal	**€ 904.195**	**€ 1.098.230**	**€ 11.062.455**	**€ 950.957**	**€ 5.269.900**	**€ 19.285.737**

	Bijdrage contract-taken 2025	Totale bijdrage per gemeente	Begroting 2024
Edam-Volendam	€ 449.938	€ 2.455.945	€ 2.332.452
Landsmeer	€ 176.899	€ 862.570	€ 809.025
Oostzaan	€ 130.053	€ 653.507	€ 621.479
Purmerend	€ 1.649.585	€ 6.763.905	€ 6.458.178
Waterland	€ 237.949	€ 1.200.119	€ 1.139.010
Wormerland	€ 227.295	€ 1.114.051	€ 1.056.653
Zaanstad	€ 6.828.747	€ 15.936.107	€ 16.081.635
Overige opdrachtgevers	€ 223.084	€ 223.084	€ 248.134
	€ 9.923.552	**€ 29.209.288**	**€ 28.746.566**

2.4 Toelichting financiering overige programma's

De programma's bij 2.3 worden verdeeld o.b.v. inwonersaantal. De overige programma's worden verdeeld op basis van andere afspraken. Hieronder worden deze kort toegelicht.

Programma 5 Publieke gezondheidszorg bij rampen en crisis
De Veiligheidsregio is de financier van dit programma.

Programma 6 Toezicht
De gemeenten ontvangen een factuur voor het aantal uitgevoerde inspecties kinderopvang/ gastouderopvang. De inspecties huid penetrerende handelingen worden gefactureerd aan de tatooshops. Dit gaat op basis van een jaarlijks vastgesteld tarief, gebaseerd op de kostprijs van de GGD Zaanstreek-Waterland.

Programma 7 Veilig Thuis
Dit betreft een contracttaak en wordt separaat in rekening gebracht bij alle gemeenten. Wanneer Veilig Thuis wordt ondergebracht binnen de deelnemersbijdrage, zoals nu voorligt bij de verschillende gemeenteraden, worden de bedragen toegevoegd aan de deelnemersbijdrage en vervalt de contracttaak.

Programma 8 Contracttaken (maatwerk)
Contracttaken worden separaat in rekening gebracht bij de gemeenten.

CONCEPT

Zaanstreek-Waterland

Postbus 2056 • 1500 GB Zaandam
Vurehout 2 • 1507 EC Zaandam
Telefoon (0900) 254 54 54 • Fax (075) 616 30 16
info@ggdzw.nl • www.ggdzw.nl